

WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba)

z dnia 20 maja 2008 r.*

W sprawie C-194/06

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 234 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Hoge Raad der Nederlanden (Niderlandy) postanowieniem z dnia 14 kwietnia 2006 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 26 kwietnia 2006 r., w postępowaniu:

Staatssecretaris van Financiën

przeciwko

Orange European Smallcap Fund NV,

TRYBUNAŁ (wielka izba),

w składzie: V. Skouris, prezes, C.W.A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts, L. Bay Larsen, prezesi izb, R. Silva de Lapuerta, K. Schiemann, P. Küris, E. Juhász, E. Levits (sprawozdawca), A. Ó Caoimh, P. Lindh i J.C. Bonichot, sędziowie,

* Język postępowania: niderlandzki.

rzecznik generalny: Y. Bot,
sekretarz: J. Swedenborg, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 24 kwietnia 2007 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Orange European Smallcap Fund NV przez B.J. Kiekebelda, J. van Eijssdena oraz D. Smita, belastingadviseurs,
- w imieniu rządu niderlandzkiego przez H.G. Sevenster oraz M. de Gravego, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez R. Lyala oraz A. Weimara, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 3 lipca 2007 r.,

wydaje następujący

Wyrok

¹ Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 56–58 WE.

- 2 Niniejszy wniosek został złożony w ramach sporu pomiędzy Staatssecretaris van Financiën (sekretarzem stanu do spraw finansów) a Orange European Smallcap Fund NV (zwaną dalej „OESF”), w przedmiocie wysokości ulgi podatkowej przyznawanej w ramach szczególnego systemu opodatkowania przewidzianego w prawie niderlandzkim na rzecz przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w rozumieniu przepisów podatkowych, z tytułu zagranicznych podatków od dywidend otrzymanych przez OESF w roku podatkowym 1997/1998.

Ramy prawne

- 3 Zgodnie z art. 28 Wet op de vennootschapsbelasting 1969 (ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych z 1969 r., Stb. 1969, nr 469, zwanej dalej „ustawą o podatku dochodowym od osób prawnych”) przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania zostało zdefiniowane jako każdy podmiot posiadający formę spółki akcyjnej („naamloze vennootschap”), spółki z ograniczoną odpowiedzialnością („besloten vennootschap”) lub funduszu inwestycyjnego („fonds voor gemene rekening”) z siedzibą w Niderlandach, którego przedmiotem działalności jest inwestowanie i który faktycznie wykonuje tę działalność, spełniając określone inne warunki.
- 4 Przedsiębiorstwa te są podatnikami podatku dochodowego od osób prawnych, jednak uzyskane przez nie dochody są opodatkowane stawką zerową. Są one zobowiązane, pod rygorem utraty swego statusu, do udostępnienia na rzecz swych udziałowców całego podlegającego podziałowi zysku, pomniejszonego o pewne dopuszczone prawem rezerwy, w określonym terminie.
- 5 W przypadku, gdy przedsiębiorstwa te otrzymują dywidendy wypłacane przez spółki z siedzibą w Niderlandach, od dywidend tych pobierany jest podatek u źródła zgodnie

z art. 1 ust. 1 Wet op de dividendbelasting 1965 (ustawy o podatku od dywidend z 1965 r., Stb. 1965, nr 621, zwanej dalej „ustawą o podatku od dywidend”).

- 6 Jednakże zgodnie z art. 10 ust. 2 tej ustawy przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania w rozumieniu przepisów podatkowych może, na wniosek złożony w terminie sześciu miesięcy od zakończenia roku obrachunkowego, uzyskać zwrot podatku pobranego od tych dywidend.

- 7 Jeśli chodzi o dywidendy otrzymane w innych państwach, od których państwa te pobrały podatek, to zgodnie z postanowieniem odsyłającym ustawodawstwo niderlandzkie ogranicza zaliczenie zagranicznego podatku na poczet niderlandzkiego podatku od osób prawnych do kwoty odpowiadającej tej części niderlandzkiego podatku dochodowego od osób prawnych, która może być proporcjonalnie przypisana danym dywidendom. Według sądu krajowego skoro przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania opodatkowane są stawką zerową, to dywidendom zagranicznym nie można przypisać żadnego podatku od osób prawnych, co sprawia, że zaliczenie zagranicznego podatku od tych dywidend jest niemożliwe.

- 8 Artykuł 28 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz art. 6 Besluit beleggingsinstellingen (rozporządzenia dotyczącego przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania) z dnia 29 kwietnia 1970 r. (Stb. 1970, nr 190), w brzmieniu obowiązującym w okresie, którego dotyczy sprawa przed sądem krajowym (zwanego dalej „rozporządzeniem”), wprowadzają szczególny system dotyczący przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w rozumieniu przepisów podatkowych. System ten ma na celu zrównanie obciążeń podatkowych dochodu z inwestycji uzyskiwanego za pośrednictwem przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania z obciążeniami podatkowymi dochodu z inwestycji bezpośrednich dokonywanych przez prywatnych inwestorów, poprzez wprowadzenie mechanizmu ulgi podatkowej w celu uwzględnienia zagranicznego podatku pobranego od dywidend wypłaconych na rzecz tych przedsiębiorstw.

- 9 I tak art. 28 ust. 1 lit. b) ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, w brzmieniu obowiązującym w okresie, którego dotyczy sprawa przed sądem krajowym, upoważnił organy władzy wykonawczej do określenia, w drodze ogólnych przepisów wykonawczych, „zasad przyznawania przedsiębiorstwom zbiorowego inwestowania ulgi podatkowej ze względu na pobrane poza terytorium Niderlandów podatki od zysków z papierów wartościowych i wierzytelności należnych tym przedsiębiorstwom, która nie może przekraczać kwoty podatku, jaka podlegałaby zaliczeniu na poczet podatku dochodowego w przypadku dokonania inwestycji bezpośrednio zgodnie z *Belastingregeling voor het Koninkrijk* [ustawą o systemie podatkowym Królestwa Niderlandów] lub konwencją o unikaniu podwójnego opodatkowania, przez akcjonariuszy lub udziałowców mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w Niderlandach”.

- 10 Artykuł 6 rozporządzenia ma następujące brzmienie:

„1. Jeżeli w chwili dokonywania wypłaty zysków za rok poprzedzający rok, którego dotyczy ulga podatkowa [określona w art. 28 ust. 1 lit. b) ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych], inwestorami posiadającymi udziały w kapitale przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania są wyłącznie osoby fizyczne mające miejsce zamieszkania w Niderlandach lub podatnicy podatku dochodowego od osób prawnych z siedzibą w Niderlandach, [ta] ulga podatkowa [...] jest równa kwocie podatku, o którym mowa w [art. 28 ust. 1 lit. b) ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych], jaka podlegałaby zaliczeniu na poczet podatku dochodowego, gdyby zyski z papierów wartościowych i wierzytelności osiągnięte przez przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania w roku, którego dotyczy ulga podatkowa, uzyskane zostały przez osoby fizyczne mające miejsce zamieszkania w Niderlandach. [...]

2. Jeżeli w chwili, o której mowa w ust. 1, inwestorami posiadającymi udziały w kapitale przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania nie są wyłącznie podatnicy wskazani w tym ustępie, ulga podatkowa obliczana jest według następującego wzoru:

$$T = B \times (7 Sr) / (10 S - 3 Sr),$$

gdzie

T oznacza ulgę podatkową;

B oznacza kwotę podatku, o którym mowa w ust. 1;

Sr oznacza kwotę zapłaconą, w chwili, o której mowa w ust. 1, z tytułu akcji lub udziałów w kapitale przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania należących, bezpośrednio lub za pośrednictwem innych przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania, do osób fizycznych mających miejsce zamieszkania w Niderlandach lub podatników podatku dochodowego od osób prawnych, innych niż przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania, z siedzibą w Niderlandach, a

S oznacza kwotę zapłaconą, w chwili, o której mowa w ust. 1, z tytułu wszystkich akcji lub udziałów w kapitale przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania znajdujących się w obrocie.

[...]”.

- 11 Zgodnie z wyjaśnieniami sądu krajowego, jeżeli przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania wypłaca swym akcjonariuszom, tytułem zysku, dywidendy otrzymane w Niderlandach lub za granicą, akcjonariusze ci są podatnikami niderlandzkiego podatku od dywidend, który jest odliczany przez to przedsiębiorstwo. Dla akcjonariuszy mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w Niderlandach podatek ten stanowi płatność zaliczkową. Podlega on bowiem zaliczeniu na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych lub podatku dochodowego od osób prawnych, który akcjonariusze ci zobowiązani są zapłacić, lub też jest on zwracany w zakresie, w jakim przekracza kwotę należnego podatku dochodowego. W przypadku pozostałych akcjonariuszy pobrany podatek od dywidend jest zwracany tylko, jeżeli przewiduje to konwencja o unikaniu podwójnego opodatkowania lub ustawa o systemie podatkowym Królestwa Niderlandów.
- 12 Konwencja podatkowa zawarta w dniu 16 czerwca 1959 r. pomiędzy Republiką Federalną Niemiec i Królestwem Niderlandów, zmieniona protokołami z dnia 13 marca 1980 r. i z dnia 21 maja 1991 r., nie przewidywała w odniesieniu do roku podatkowego 1997/1998 prawa do zaliczenia niemieckiego podatku pobranego od dywidend wypłaconych w Niemczech rezydentowi Niderlandów. W roku podatkowym 1997/1998 nie obowiązywała żadna konwencja o unikaniu podwójnego opodatkowania pomiędzy Królestwem Niderlandów a Republiką Portugalską.

Postępowanie przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne

- 13 OESF jest spółką z kapitałem zmiennym z siedzibą w Amsterdamie (Niderlandy), mającą za przedmiot działalności inwestowanie w papiery wartościowe i inne aktywa zgodnie z zasadą podziału ryzyka w celu osiągnięcia dla swych akcjonariuszy zysku z tych inwestycji. Spółka ta aktywnie zarządza portfelem papierów wartościowych wyemitowanych przez przedsiębiorstwa europejskie notowane na giełdach. Według

sądu krajowego w roku podatkowym 1997/1998 udziały posiadane przez OESF w spółkach z siedzibą poza Niderlandami nie pozwalały jej na kierowanie działalnością tych spółek.

- 14 Akcjonariuszami OESF są osoby fizyczne i prawne. W roku podatkowym 1997/1998 większość tych akcjonariuszy stanowili prywatni inwestorzy mający miejsce zamieszkania w Niderlandach oraz podmioty z siedzibą w Niderlandach, będący bądź niebędący podatnikami niderlandzkiego podatku dochodowego od osób prawnych. Pozostała część kapitału pozostawała zasadniczo w posiadaniu prywatnych inwestorów będących rezydentami Antyli Holenderskich oraz innych państw członkowskich (to znaczy Królestwa Belgii, Republiki Federalnej Niemiec, Republiki Francuskiej, Wielkiego Księstwa Luksemburga oraz Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej) oraz osób prawnych z siedzibą w Belgii. Wśród akcjonariuszy OESF znajdowały się również podmioty i osoby fizyczne będące rezydentami Szwajcarii oraz osoby fizyczne zamieszkałe w Stanach Zjednoczonych.
- 15 W roku podatkowym 1997/1998 OESF otrzymała dywidendy wynikające z udziałów w kapitale spółek zagranicznych w kwocie odpowiadającej 5 257 519,15 NLG. Z tytułu tych dywidend została ona opodatkowana za granicą podatkami pobranymi u źródła w kwocie odpowiadającej 735 320 NLG, z czego 132 339 NLG przypadało na podatki niemieckie, a 9905 NLG — na podatki portugalskie.
- 16 Ze względu na zapłatę powyższych podatków zagranicznych OESF wniosła o przyznanie jej ulgi podatkowej, o której mowa w art. 28 ust. 1 lit. b) ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych w związku z art. 6 rozporządzenia. OESF obliczyła wysokość tej ulgi na 518 270 NLG, przyjmując za podstawę obliczenia całą wskazaną wyżej kwotę 735 320 NLG odpowiadającą sumie wszystkich podatków zagranicznych.

- 17 Właściwy organ podatkowy uwzględnił ten wniosek jedynie częściowo, przyjmując za podstawę obliczenia kwotę 593 076 NLG, czyli wskazaną wyżej kwotę 735 320 NLG pomniejszoną o podatki niemieckie (132 339 NLG) i portugalskie (9905 NLG), oraz ustalił kwotę ulgi podatkowej na 418 013 NLG. Po wniesieniu odwołania decyzja ta została utrzymana w mocy.
- 18 Na skutek wniesienia skargi przez OESF Gerechtshof te Amsterdam (sąd apelacyjny w Amsterdamie) uchylił powyższą decyzję i podniósł wysokość spornej ulgi podatkowej na 622 006 NLG. Sąd ten uznał, że zarówno wyłączenie podatków pobranych w Niemczech i Portugalii z podstawy obliczenia ulgi, jak i obniżenie jej proporcjonalnie do wysokości udziałów w kapitale OESF akcjonariuszy mających miejsce zamieszkania lub siedzibę poza terytorium Niderlandów, stanowiły nieuzasadnioną przeszkodę w swobodnym przepływie kapitału.
- 19 Staatssecretaris van Financiën wniósł kasację od orzeczenia Gerechtshof te Amsterdam do sądu odsyłającego, kwestionując, po pierwsze, uwzględnienie podatków pobranych w Niemczech i Portugalii przy obliczaniu ulgi podatkowej, a po drugie, nieobniżenie ulgi stosownie do wysokości udziałów w kapitale OESF posiadanych przez akcjonariuszy, którzy nie mają miejsca zamieszkania ani siedziby na terytorium Niderlandów.
- 20 Uznając, że rozstrzygnięcie zawisłego przed nim sporu wymaga wykładni prawa wspólnotowego, Hoge Raad der Nederlanden postanowiła zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy art. 56 WE w związku z art. 58 ust. 1 WE należy interpretować w ten sposób, że przewidziany w art. 56 WE zakaz sprzeciwia się przepisowi państwa

członkowskiego, zgodnie z którym ulga podatkowa, przyznawana na rzecz przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w celu uwzględnienia podatku pobranego u źródła od dywidend uzyskanych przez te przedsiębiorstwa w innym państwie członkowskim, jest [...] ograniczona:

- a) do kwoty, którą osoba fizyczna zamieszkała w Niderlandach mogłaby zaliczyć na poczet podatku dochodowego na podstawie umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania zawartej z tym innym państwem członkowskim;
  - b) w zakresie, w jakim udziałowcami przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania są osoby fizyczne niezamieszkałe w Niderlandach lub osoby prawne nieobjęte niderlandzkim podatkiem dochodowym od osób prawnych?
- 2) Jeżeli na pytanie pierwsze zostanie udzielona odpowiedź twierdząca lub częściowo twierdząca:
- a) czy pojęcie »inwestycji bezpośrednich« z art. 57 ust. 1 WE obejmuje również posiadanie pakietu udziałów w spółce, jeżeli udziałowiec posiada ten pakiet jedynie w celu inwestycyjnym i jeżeli wielkość tego pakietu nie umożliwia mu wywierania decydującego wpływu na zarządzanie lub sprawowanie kontroli w danej spółce?
  - b) czy na podstawie art. 56 WE ograniczenie przepływu kapitału związane z opodatkowaniem, które byłoby niezgodne z prawem, gdyby dotyczyło

przepływu kapitału pomiędzy krajami Wspólnoty [Europejskiej], jest tak samo niezgodne z prawem — przy identyczności pozostałych okoliczności — w przypadku przepływu kapitału do i z państw trzecich?

- c) jeżeli na pytanie 2 b) zostanie udzielona odpowiedź negatywna, czy art. 56 WE należy interpretować w ten sposób, że przewidziane przez państwo członkowskie ograniczenie ulgi podatkowej — przyznawanej na rzecz przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania ze względu na podatek pobrany u źródła od dywidendy uzyskanej przez to przedsiębiorstwo w państwie trzecim — uzasadnione okolicznością, że nie wszyscy udziałowcy tego przedsiębiorstwa mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w tym państwie członkowskim, jest niezgodne z tym przepisem?

3) Czy dla udzielenia odpowiedzi na pytanie pierwsze i drugie ma znaczenie, że:

- a) podatek pobrany w innym państwie członkowskim od dywidend tam uzyskanych jest wyższy od podatku od dywidend wypłaconych na rzecz zagranicznych udziałowców w państwie członkowskim, w którym siedzibę ma przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania;
- b) udziałowcy przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w innym państwie, niż to, w którym siedzibę ma przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania i które zawarło z tym drugim państwem umowę, która przewiduje wzajemne zaliczenie podatku u źródła od dywidend;

- c) zagraniczni udziałowcy przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w innym państwie członkowskim Wspólnoty?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania 1 lit. a)

- 21 Zwracając się z pytaniem 1 lit. a), sąd krajowy zmierza w istocie do ustalenia, czy art. 56 WE i 58 WE należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie stosowaniu przepisów państwa członkowskiego, takich jak rozważane w toczącej się przed nim sprawie, zgodnie z którymi ulga podatkowa, przyznawana na rzecz przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania z siedzibą na terytorium tego państwa w celu uwzględnienia podatku pobranego u źródła przez inne państwo członkowskie od dywidend wypłaconych tym przedsiębiorstwom, jest ograniczona do kwoty, którą osoba fizyczna zamieszkała w tym pierwszym państwie członkowskim mogłaby zaliczyć na poczet podatku dochodowego na podstawie konwencji o unikaniu podwójnego opodatkowania zawartej z tym innym państwem członkowskim.
- 22 W sprawie przed sądem krajowym powyższe przepisy wywołują taki skutek, że podatki od dywidend pobrane u źródła w Niemczech i Portugalii nie są uwzględniane przy obliczaniu omawianej ulgi podatkowej, ponieważ w okresie, którego dotyczy sprawa, konwencja zawarta pomiędzy Królestwem Niderlandów a Republiką Federalną Niemiec nie przewidywała prawa do zaliczenia podatku pobranego w Niemczech na poczet niderlandzkiego podatku dochodowego, a nie obowiązywała żadna konwencja między Królestwem Niderlandów a Republiką Portugalską.

- 23 Z postanowienia odsyłającego wynika, że sąd krajowy zastanawia się nad zgodnością tego rodzaju przepisów z postanowieniami traktatu WE o swobodnym przepływie kapitału, gdyż zgodnie z prawem niderlandzkim podmiotowi zbiorowego inwestowania z siedzibą w Niderlandach, który otrzymuje dywidendy od spółek z siedzibą w tym państwie członkowskim, przysługuje pełny zwrot niderlandzkiego podatku od dywidend zatrzymanego u źródła przez te spółki.
- 24 W tym zakresie OESF i Komisja Wspólnot Europejskich podnoszą, że skoro Królestwo Niderlandów zwraca w całości pobrany podatek od dywidend wypłacanych przez spółki niderlandzkie, powinno również kompensować podatek od dywidend pobrany w Niemczech i Portugalii.
- 25 Inaczej Królestwo Niderlandów traktowałoby te ostatnie dywidendy w sposób mniej korzystny niż dywidendy wypłacane przez spółki niderlandzkie.
- 26 W wyniku takiego niekorzystnego traktowania, po pierwsze, OESF byłaby zniechęcana do inwestowania w Niemczech i w Portugalii, a po drugie, przedsiębiorstwa z siedzibą w tych państwach członkowskich miałyby większe trudności w gromadzeniu kapitału w Niderlandach, co stanowiłoby ograniczenie swobody przepływu kapitału, co do zasady zakazane na mocy traktatu.
- 27 Natomiast rząd niderlandzki podnosi, że nie można Królestwu Niderlandów zarzucać traktowania dywidend pochodzących ze spółek niemieckich lub portugalskich w sposób inny niż dywidend pochodzących ze spółek niderlandzkich, skoro na skutek nieopodatkowywania dywidend otrzymywanych przez OESF, niezależnie od ich pochodzenia, niderlandzkie prawo podatkowe traktuje te dywidendy w sposób identyczny.

- 28 Ponadto system zwrotu podatku, którego dotyczy sprawa przed sądem krajowym, nie ma celu ogólnego zwolnienia przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania z opodatkowania wypłacanych mu dywidend. W sytuacjach wewnątrz krajowych podatek od dywidend stanowi bowiem zaliczkę na poczet podatku dochodowego od osób prawnych. Biorąc pod uwagę, że przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania z siedzibą w Niderlandach są opodatkowane zerową stawką podatku dochodowego od osób prawnych i że, w konsekwencji, niderlandzki podatek od dywidend nie jest pobierany od dywidend otrzymywanych przez te przedsiębiorstwa, podatek pobierany u źródła od dywidend wypłacanych tym przedsiębiorstwom jest im zwracany.
- 29 Należy więc zbadać, czy ze względu na okoliczność, że przedsiębiorstwu zbiorowego inwestowania z siedzibą w Niderlandach otrzymującemu dywidendy od spółek z siedzibą w tym państwie członkowskim przysługuje pełny zwrot niderlandzkiego podatku od dywidend zatrzymanego u źródła przez te spółki, przepisy, których dotyczy sprawa przed sądem krajowym, stanowią ograniczenie swobody przepływu kapitału, zakazane w art. 56 WE i 58 WE.
- 30 Na wstępie należy przypomnieć, że każdemu państwu członkowskiemu przysługuje kompetencja — z poszanowaniem prawa wspólnotowego — do zorganizowania własnego systemu opodatkowania wypłacanych zysków i do określenia w jego ramach podstawy opodatkowania, jak również stawki podatkowej, które znajdują zastosowanie do udziałowców otrzymujących zyski (zob. podobnie wyroki z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie C-374/04 *Test Claimants in Class IV of the ACT Group Litigation*, Zb.Orz. s. I-11673, pkt 50, i w sprawie C-446/04 *Test Claimants in the FII Group Litigation*, Zb.Orz. s. I-11753, pkt 47).
- 31 Zatem dywidendy wypłacane przez spółkę z siedzibą w jednym państwie członkowskim spółce z siedzibą w innym państwie członkowskim mogą być opodatkowane na kilku poziomach. Po pierwsze, mogą być one przedmiotem opodatkowania kaskadowego w państwie członkowskim siedziby spółki dokonującej wypłat, które to opodatkowanie ma miejsce w przypadku, gdy wypłacane zyski opodatkowane są najpierw podatkiem dochodowym od osób prawnych płaconym przez tę spółkę, a następnie

podatkiem pobieranym od dywidend wypłacanych na rzecz spółki, która je otrzymuje. Po drugie, dywidendy te mogą być przedmiotem podwójnego opodatkowania w sensie prawnym, które ma miejsce w przypadku, gdy są one ponownie opodatkowane po stronie spółki je otrzymującej w państwie jej siedziby. Po trzecie, opodatkowanie dywidend w państwie siedziby spółki, która je otrzymuje, podczas gdy spółka wypłacająca te dywidendy była już opodatkowana z tytułu wypłaconych zysków, może również prowadzić do opodatkowania kaskadowego w państwie siedziby spółki otrzymującej dywidendy.

- 32 Ponadto wobec braku przepisów ujednolicających lub harmonizujących na poziomie wspólnotowym państwa członkowskie zachowują uprawnienia do określania, w drodze umów lub w sposób jednostronny, kryteriów rozdziału przysługujących im kompetencji podatkowych, w szczególności w celu unikania podwójnego opodatkowania (wyroki z dnia 12 maja 1998 r. w sprawie C-336/96 Gilly, Rec. s. I-2793, pkt 24 i 30; z dnia 21 września 1999 r. w sprawie C-307/97 Saint-Gobain ZN, Rec. s. I-6161, pkt 57 oraz z dnia 8 listopada 2007 r. w sprawie C-379/05 Amurta, Zb.Orz. s. I-9569, pkt 17). Poza dyrektywą Rady 90/435/EWG z dnia 23 lipca 1990 r. w sprawie wspólnego systemu opodatkowania stosowanego w przypadku spółek dominujących i spółek zależnych różnych państw członkowskich (Dz.U. L 225, s. 6), konwencją z dnia 23 lipca 1990 r. w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w związku z korektą zysków przedsiębiorstw powiązanych (Dz.U. L 225, s. 10) oraz dyrektywą Rady 2003/48/WE z dnia 3 czerwca 2003 r. w sprawie opodatkowania dochodów z oszczędności w formie wypłacanych odsetek (Dz.U. L 157, s. 38), na stosowanie których nie powoływano się przed sądem krajowym, do chwili obecnej w ramach prawa wspólnotowego nie zostały przyjęte żadne przepisy ujednolicające lub harmonizujące mające na celu unikanie przypadków podwójnego opodatkowania.

- 33 Jeśli chodzi o przepisy, których dotyczy sprawa przed sądem krajowym, Królestwo Niderlandów zdecydowało się objąć przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania zerową stawką podatku dochodowego od osób prawnych pod warunkiem, że całość zysków tych przedsiębiorstw, z odliczeniem określonych rezerw dopuszczalnych na mocy prawa, będzie wypłacona ich akcjonariuszom.

34 Jak podnosi rzecznik generalny w pkt 85–87 swojej opinii, wynika z tego, że niezależnie od pochodzenia dywidend, nie są one opodatkowane na mocy prawa niderlandzkiego po stronie przedsiębiorstw takich jak OESF. Bowiern w odniesieniu, po pierwsze, do dywidend pochodzących od spółek z siedzibą w Niderlandach pierwotnie pobierany podatek od tych dywidend, który według wyjaśnień rządu niderlandzkiego stanowi zaliczkę na poczet podatku dochodowego od osób prawnych, podlega zwrotowi, jako że przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania w rozumieniu przepisów podatkowych nie są zobowiązane do zapłaty pobranej kwoty tytułem podatku dochodowego. Po drugie, w przypadku dywidend pochodzących od spółek z siedzibą w Niemczech i w Portugalii przedsiębiorstwa te nie płacą w Niderlandach żadnego podatku.

35 W konsekwencji nie opodatkowując dywidend pochodzących z Niemiec i Portugalii po stronie przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania, Królestwo Niderlandów traktuje te dywidendy w taki sam sposób jak dywidendy pochodzące od spółek niderlandzkich, skoro te ostatnie również nie są opodatkowane po stronie owych przedsiębiorstw. Ponadto wstrzymując się od opodatkowania dywidend pochodzących z innych państw członkowskich, Królestwo Niderlandów zapobiega opodatkowaniu kaskadowemu wynikającemu z wykonywania przysługujących mu kompetencji podatkowych, podobnie jak w przypadku dywidend wypłacanych przez spółki niderlandzkie.

36 Zatem wbrew twierdzeniom OESF i Komisji ustawodawstwo niderlandzkie, którego dotyczy sprawa przed sądem krajowym, nie traktuje dywidend pochodzących z Niemiec i Portugalii inaczej niż dywidend wypłacanych przez spółki niderlandzkie.

37 Jeżeli w takich okolicznościach dywidendy pochodzące z Niemiec lub Portugalii są obciążone podatkowo w większym zakresie niż dywidendy wypłacane przez spółki niderlandzkie, to tego rodzaju niekorzystna sytuacja nie wynika z omawianych przepisów niderlandzkich, lecz jest konsekwencją równoległego wykonywania przez państwa członkowskie siedziby spółek dokonujących wypłat i państwo członkowskie siedziby spółki otrzymującej dywidendy przysługujących im kompetencji

podatkowych. Bowiern w ramach tych kompetencji te pierwsze państwa wybrały opodatkowanie kaskadowe wypłacanych dywidend, a państwo siedziby spółki otrzymującej wypłaty wstrzymało się całkowicie od opodatkowania dywidend po stronie przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania (zob. podobnie wyrok z dnia 14 listopada 2006 r. w sprawie C-513/04 Kerckhaert i Morres, Zb.Orz. s. I-10967, pkt 20).

38 Komisja podnosi jednak, że Królestwo Niderlandów, jako państwo siedziby spółki otrzymującej dywidendy, winno skompensować zagraniczne obciążenie podatkowe dywidend, tak samo jak kompensuje ich krajowe obciążenie podatkowe.

39 Stanowiska tego nie można podzielić. Z utrwalonego orzecznictwa wynika wprawdzie, że jeżeli państwo członkowskie stosuje system zapobiegania lub zmniejszania opodatkowania kaskadowego lub podwójnego opodatkowania w wymiarze ekonomicznym dywidend wypłacanych rezydentom przez spółki będące rezydentami, powinno ono tak samo traktować wypłatę dywidend na rzecz rezydentów przez spółki niebędące rezydentami (ww. wyrok w sprawie *Test Claimants in Class IV of the ACT Group Litigation*, pkt 55 i przywołane tam orzecznictwo).

40 W ramach tego rodzaju systemów sytuacja akcjonariuszy będących rezydentami jednego państwa członkowskiego, którzy otrzymują dywidendy od spółki z siedzibą w tym samym państwie, jest bowiem porównywalna z sytuacją akcjonariuszy będących rezydentami tego państwa, otrzymujących dywidendy od spółki z siedzibą w innym państwie członkowskim, ponieważ zarówno dywidendy krajowe, jak i dywidendy zagraniczne mogą stanowić przedmiot opodatkowania kaskadowego (zob. ww. wyrok w sprawie *Test Claimants in Class IV of the ACT Group Litigation*, pkt 56).

41 Jednakże z okoliczności, że dane państwo członkowskie jest państwem siedziby spółki otrzymującej dywidendy, nie może dla niego wynikać obowiązku kompensowania

obciążenia podatkowego wynikającego z opodatkowania kaskadowego stosowanego wyłącznie przez państwo członkowskie siedziby spółki wypłacającej te dywidendy, skoro owo państwo siedziby spółki otrzymującej dywidendy nie opodatkowuje ani w inny sposób nie uwzględnia dywidend otrzymanych przez przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania mające siedzibę na jego terytorium.

42 Wynika z tego, że w sytuacji, gdy większe obciążenie podatkowe dywidend wypłacanych przez spółki z siedzibą w Niemczech i Portugalii przedsiębiorstwu zbiorowego inwestowania z siedzibą w Niderlandach, w porównaniu z obciążeniem dywidend wypłacanych temu przedsiębiorstwu przez spółki mające siedzibę również w tym państwie członkowskim, nie jest konsekwencją różnicy w traktowaniu wynikającej z systemu podatkowego tego państwa, lecz jest wynikiem, po pierwsze, decyzji Republiki Federalnej Niemiec i Republiki Portugalskiej o pobieraniu od tych dywidend podatku u źródła, a po drugie, decyzji Królestwa Niderlandów o nieopodatkowywaniu tychże dywidend, okoliczność, że to ostatnie państwo członkowskie nie przewiduje kompensaty podatku pobranego u źródła przez dwa pierwsze państwa członkowskie, nie stanowi ograniczenia swobodnego przepływu kapitału.

43 Jednakże OESF podkreśla również, że jej inwestycje w Niemczech i Portugalii były traktowane inaczej niż inwestycje w innych państwach członkowskich, w stosunku do których możliwe jest skorzystanie z ulgi podatkowej przewidzianej w art. 28 ust. 1 lit. b) ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych w związku z art. 6 rozporządzenia, w celu uniknięcia opodatkowania kaskadowego stosowanego w tych państwach. Zdaniem OESF art. 56 WE i art. 58 WE zakazują tego rodzaju różnego traktowania ze względu na siedzibę spółki dokonującej wypłat dywidend.

44 Rząd niderlandzki przypomina, że skoro przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania opodatkowane jest stawką zerową, to dywidendom pochodzącym z innego państwa członkowskiego nie można przypisać żadnego podatku dochodowego, co uniemożliwia temu przedsiębiorstwu zaliczenie podatku pobranego u źródła od tych dywidend. Aby uniknąć postrzegania inwestycji zagranicznych dokonywanych za

pośrednictwem tego rodzaju przedsiębiorstw jako mniej atrakcyjnych od inwestycji bezpośrednich, wspomniana ulga ma na celu zrównanie obciążenia podatkowego przychodów z inwestycji dokonywanych za pośrednictwem przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania z obciążeniem inwestycji bezpośrednich dokonywanych przez prywatnych inwestorów.

45 W konsekwencji jako punkt odniesienia dla obliczania wysokości ulgi ustawodawca przyjął sytuację, w której inwestycje dokonywane są bez pośrednictwa takiego przedsiębiorstwa. Z tego względu w razie otrzymania dywidend za granicą ulga ta jest ograniczona do przypadków, gdy na mocy konwencji podatkowej przysługuje prawo do zaliczenia pobranego podatku zagranicznego na poczet podatku niderlandzkiego.

46 Ponadto z wyroku z dnia 5 lipca 2005 r. w sprawie C-376/03 D., Zb.Orz. s. I-5821 wynika, że sytuacja, gdy inwestor otrzymuje dywidendę pochodzącą z Niemiec lub z Portugalii, różni się od sytuacji, gdy dywidenda pochodzi z państwa członkowskiego, z którym Królestwo Niderlandów zawarło konwencję, takiego jak Republika Włoska. Ponieważ przyznawana ulga jest nierozzerwalnie związana z prawem akcjonariusza przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania do zaliczenia, na mocy tego rodzaju konwencji, zagranicznego podatku pobranego u źródła, ulga ta musi być uważana — podobnie jak prawo do zaliczenia — za integralną część tej konwencji, a nie za korzyść, która może być z niej wyodrębniona.

47 Jak wynika z pkt 42 niniejszego wyroku, prawo wspólnotowe nie zobowiązuje państw członkowskich do dokonywania kompensacji niekorzystnego traktowania będącego skutkiem opodatkowania kaskadowego wynikającego z równoległego wykonywania kompetencji podatkowych przysługujących różnym państwom członkowskim. Jednakże w przypadku, gdy państwo członkowskie decyduje się na wprowadzenie takiej kompensaty, musi korzystać z tej możliwości w sposób zgodny z prawem wspólnotowym.

- 48 W tym zakresie należy podnieść, że jak to zostało przypomniane w pkt 30 i 32 niniejszego wyroku, państwom członkowskim przysługuje kompetencja do zorganizowania własnego systemu opodatkowania wypłacanych zysków i do określenia w jego ramach podstawy opodatkowania, jak również stawki podatkowej, które znajdują zastosowanie do udziałowców otrzymujących zyski, oraz że w braku przepisów ujednolicających lub harmonizujących na poziomie wspólnotowym państwa członkowskie zachowują uprawnienia do określania, w drodze umów lub w sposób jednostronny, kryteriów rozdziału przysługujących im kompetencji podatkowych.
- 49 W konsekwencji wobec wynikających z tej sytuacji rozbieżności pomiędzy przepisami podatkowymi poszczególnych państw członkowskich, każde państwo członkowskie może uznać za niezbędne stosowanie zróżnicowanego traktowania — w drodze konwencji lub jednostronnie — dywidend pochodzących z różnych państw członkowskich, które to traktowanie uwzględniałyby owe rozbieżności.
- 50 W odniesieniu do dwustronnych konwencji podatkowych zawartych przez państwa członkowskie Trybunał zauważył już, że zakres ich zastosowania jest ograniczony do osób fizycznych lub osób prawnych w nich wymienionych (zob. ww. wyroki w sprawach D., pkt 54; oraz *Test Claimants in Class IV of the ACT Group Litigation*, pkt 84).
- 51 W przywołanych wyrokach Trybunał orzekł, że w przypadku, gdy nie można uznać, iż ulga wynikająca z dwustronnej konwencji podatkowej da się wyodrębnić z tej konwencji, lecz przyczynia się ona do ogólnej równowagi tej konwencji, to uwzględniając, że nieodłączną konsekwencją konwencji dwustronnych jest okoliczność, iż wzajemne prawa i obowiązki mające w nich swe źródło odnoszą się jedynie do osób będących rezydentami jednego z dwóch umawiających się państw członkowskich, prawo wspólnotowe nie stoi na przeszkodzie, by wspomniana ulga była przyznana rezydentowi trzeciego państwa członkowskiego, o ile nie znajduje się on w sytuacji porównywalnej z sytuacją rezydentów objętych zakresem zastosowania konwencji (zob. podobnie ww. wyroki w sprawach D., pkt 59–63; oraz *Test Claimants in Class IV of the ACT Group Litigation*, pkt 88–93).

- 52 W niniejszym przypadku, w odniesieniu do przyznania ulgi podatkowej z tytułu podatku pobranego u źródła w innym państwie członkowskim od dywidend otrzymanych przez przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania z siedzibą w Niderlandach, stosowanie art. 28 ust. 1 lit. b) ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych prowadzi do różnego traktowania dywidend pochodzących z różnych państw członkowskich.
- 53 W kontekście prawnym charakteryzującym sprawę toczącą się przed sądem krajowym nie ma wątpliwości, że ulga podatkowa przyznawana jest jedynie w sytuacji, gdy Królestwo Niderlandów zobowiązało się w ramach konwencji podatkowej zawartej z państwem członkowskim, które pobrało podatek u źródła, do umożliwienia osobom fizycznym zaliczenia tego podatku na poczet obciążającego je niderlandzkiego podatku dochodowego.
- 54 Jednakże jak podniósł rzecznik generalny w pkt 107 swojej opinii, przyznanie ulgi podatkowej przewidzianej w art. 28 ust. 1 lit. b) ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych w związku z art. 6 rozporządzenia wynika nie z automatycznego stosowania dwustronnej konwencji podatkowej, lecz z jednostronnej decyzji Królestwa Niderlandów o objęciu zakresem korzyści wynikających z tego rodzaju konwencji przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w rozumieniu przepisów podatkowych.
- 55 Choć z powodów wskazanych w pkt 48 i 49 niniejszego wyroku tego rodzaju jednostronna decyzja sama w sobie nie może być uznana za sprzeczną z prawem wspólnotowym, należy zbadać, czy wynikająca z niej różnica w traktowaniu nie pociąga za sobą ograniczenia swobodnego przepływu kapitału.
- 56 W tym zakresie należy podnieść, że wykluczając przyznanie ulgi podatkowej związanej z opodatkowaniem u źródła dywidend otrzymywanych za granicą w przypadku dywidend pochodzących z niektórych państw członkowskich, ustawodawstwo takie

jak będące przedmiotem sprawy przed sądem krajowym ma ten skutek, iż inwestowanie w tych państwach członkowskich jest mniej atrakcyjne od inwestowania w państwach członkowskich, w przypadku których pobrany podatek od dywidend daje prawo do takiej ulgi. Ustawodawstwo to może więc zniechęcać przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania do dokonywania inwestycji w państwach członkowskich, w przypadku których pobrany podatek od dywidend nie wiąże się z ulgą podatkową, co sprawia, że stanowi ono ograniczenie swobodnego przepływu kapitału zakazane, co do zasady, w art. 56 WE.

57 Jednak zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. a) WE „[a]rtykuł 56 [WE] nie narusza prawa państw członkowskich do [...] stosowania odpowiednich przepisów ich prawa podatkowego traktujących odmiennie podatników ze względu na różne [...] miejsce inwestowania kapitału”.

58 Należy również podnieść, że wyjątek przewidziany w art. 58 ust. 1 lit. a) WE sam jest ograniczony przez art. 58 ust. 3 WE, który stanowi, że przepisy krajowe, o których mowa w ust. 1 tego artykułu, „nie powinny stanowić arbitralnej dyskryminacji ani ukrytego ograniczenia w swobodnym przepływie kapitału i płatności w rozumieniu art. 56 [WE]” (zob. wyrok z dnia 7 września 2004 r. w sprawie C-319/02 Manninen, Zb.Orz. s. I-7477, pkt 28).

59 Należy zatem odróżnić odmierne traktowanie dozwolone na mocy art. 58 ust. 1 lit. a) WE od dyskryminacji zakazanej w ust. 3 tego artykułu. Z orzecznictwa wynika bowiem, że krajowa regulacja podatkowa, która wprowadza rozróżnienie pomiędzy podatnikami ze względu na miejsce inwestowania kapitału, może zostać uznana za zgodną z postanowieniami traktatu dotyczącymi swobodnego przepływu kapitału wtedy, gdy odmierne traktowanie dotyczy sytuacji, które nie są obiektywnie porównywalne, lub gdy jest ono uzasadnione nadrzędnymi względami interesu ogólnego

(zob. wyrok z dnia 6 czerwca 2000 r. w sprawie C-35/98 Verkooijen, Rec. s. I-4071, pkt 43, ww. wyrok w sprawie Manninen, pkt 29, oraz wyrok z dnia 8 września 2005 r. w sprawie C-512/03 Blanckaert, Zb.Orz. s. I-7685, pkt 42).

- 60 Jak wyjaśnia rząd niderlandzki, przewidując ulgę podatkową, przepisy niderlandzkie, których dotyczy sprawa przed sądem krajowym, zmierzają do zrównania, w jak największym stopniu, opodatkowania dywidend otrzymywanych przez akcjonariusza dokonującego inwestycji bezpośrednich i opodatkowania dywidend otrzymywanych przez akcjonariusza inwestującego za pośrednictwem przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania po to, by zapobiec postrzeganiu inwestycji zagranicznych dokonywanych przez takie przedsiębiorstwo jako mniej atrakcyjnych od inwestycji bezpośrednich.
- 61 W świetle tego rodzaju przepisów sytuacja przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania otrzymującego dywidendy pochodzące z państw członkowskich, z którymi Królestwo Niderlandów zawarło konwencję przewidującą prawo do zaliczenia przez akcjonariuszy będących osobami fizycznymi podatku od dywidend pobranego przez te państwa członkowskie na poczet obciążającego ich podatku dochodowego w Niderlandach, jest różna od sytuacji, w której znajduje się to przedsiębiorstwo, gdy otrzymuje dywidendy pochodzące z państw członkowskich, z którymi Królestwo Niderlandów nie zawarło konwencji przewidujących takie prawo.
- 62 Tylko bowiem w odniesieniu do inwestycji w państwach członkowskich, z którymi Królestwo Niderlandów zawarło tego rodzaju dwustronną konwencję podatkową, w braku ulgi podatkowej przewidzianej w przepisach, których dotyczy sprawa przed sądem krajowym, decyzja o dokonaniu inwestycji za pośrednictwem przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania mogłaby być dla akcjonariusza będącego osobą fizyczną mniej korzystna od inwestycji bezpośredniej.

- 63 Natomiast jeśli chodzi o państwa członkowskie, z którymi Królestwo Niderlandów nie zawarło takiej konwencji, decyzja osoby fizycznej o dokonaniu inwestycji za pośrednictwem przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania nie wiąże się z ryzykiem utraty korzyści, która by jej przysługiwała, gdyby wybrała bezpośredni sposób inwestowania w tych państwach członkowskich. W konsekwencji sytuacja ta nie jest obiektywnie porównywalna z sytuacją, w której Królestwo Niderlandów zawarło konwencję podatkową.
- 64 Wynika z tego, że w przypadku przepisów, takich jak będące przedmiotem sprawy przed sądem krajowym, na mocy których, w celu zrównania w jak największym stopniu opodatkowania inwestycji bezpośrednich i inwestycji dokonywanych za pośrednictwem przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania, państwo członkowskie zdecydowało o przyznaniu tym przedsiębiorstwom ulgi podatkowej z tytułu podatków pobranych u źródła od dywidend pochodzących z państw członkowskich, wobec których zobowiązało się na mocy dwustronnej konwencji do umożliwienia osobom fizycznym zaliczenia podatków pobranych u źródła na poczet podatku dochodowego obciążającego je zgodnie z prawem krajowym, art. 56 WE i 58 WE nie stoją na przeszkodzie, by to państwo członkowskie wykluczyło stosowanie tej ulgi w odniesieniu do dywidend pochodzących z innych państw członkowskich, z którymi nie zawarło ono dwustronnej konwencji zawierającej tego rodzaju postanowienia, skoro nie są to sytuacje obiektywnie porównywalne.
- 65 W świetle powyższych rozważań na pytanie 1 lit. a) należy odpowiedzieć, że art. 56 WE i 58 WE muszą być interpretowane w ten sposób, iż nie stoją one na przeszkodzie stosowaniu przepisów państwa członkowskiego, takich jak rozważane w sprawie przed sądem krajowym, zgodnie z którymi ulga podatkowa przyznawana na rzecz przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w rozumieniu przepisów podatkowych z siedzibą na terytorium tego państwa członkowskiego, mająca na celu uwzględnienie podatku pobranego u źródła przez inne państwo członkowskie od dywidend wypłaconych tym przedsiębiorstwom, jest ograniczona do kwoty, którą osoba fizyczna zamieszkała w tym pierwszym państwie członkowskim mogłaby zaliczyć na poczet podatku dochodowego, z tytułu podobnych podatków pobranych u źródła, na podstawie konwencji o unikaniu podwójnego opodatkowania zawartej z tym innym państwem członkowskim.

W przedmiocie pytania 1 lit. b)

- ⁶⁶ Zwracając się z pytaniem 1 lit. b), sąd krajowy zmierza w istocie do ustalenia, czy art. 56 WE i 58 WE należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie stosowaniu przepisów państwa członkowskiego, takich jak rozważane w toczącej się przed nim sprawie, zgodnie z którymi ulga podatkowa przyznawana na rzecz przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w celu uwzględnienia podatku pobranego u źródła przez inne państwo członkowskie od dywidend wypłaconych tym przedsiębiorstwom jest ograniczona, jeżeli i w takim zakresie, w jakim akcjonariat tych przedsiębiorstw składa się z osób fizycznych niemających miejsca zamieszkania w tym pierwszym państwie członkowskim lub z podmiotów niebędących w tym państwie podatnikami podatku dochodowego od osób prawnych.
- ⁶⁷ O ile z odpowiedzi na pytanie 1 lit. a) wynika, że w okolicznościach takich jak występujące w sprawie przed sądem krajowym prawo wspólnotowe nie zobowiązuje państwa członkowskiego do przyznawania przedsiębiorstwom zbiorowego inwestowania ulgi podatkowej w celu uwzględnienia podatku pobranego u źródła przez inne państwo członkowskie od dywidend wypłaconych tym przedsiębiorstwom, to w przypadku, gdy to pierwsze państwo członkowskie zdecydowało się jednak wprowadzić taką ulgę, uprawnienie to winno być wykonywane w sposób zgodny z prawem wspólnotowym.
- ⁶⁸ Jak wynika z postanowienia odsyłającego, wśród akcjonariuszy OESF znajdują się osoby fizyczne i osoby prawne mające miejsce zamieszkania lub siedzibę w innych państwach członkowskich oraz w państwach trzecich.
- ⁶⁹ Zatem należy zbadać, po pierwsze, czy ograniczenie ulgi podatkowej proporcjonalnie do części kapitału przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania objętego przez akcjonariuszy mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w innych państwach członkowskich stanowi ograniczenie swobodnego przepływu kapitału oraz, jeśli tak, czy to ograniczenie może być uzasadnione. Po drugie, należy zbadać, czy odpowiedź udzie-

lona w odniesieniu do sytuacji, w której akcjonariusze tego przedsiębiorstwa mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w innych państwach członkowskich, znajduje również zastosowanie do sytuacji, w których akcjonariusze mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w państwach trzecich.

- 70 Należy zauważyć, że jeśli chodzi o obliczanie wysokości ulgi podatkowej przyznawanej zgodnie z przepisami rozważanymi w sprawie przed sądem krajowym w celu uwzględnienia podatków pobranych u źródła od dywidend pochodzących z innych państw członkowskich, ustawodawstwo niderlandzkie wprowadza różnicę w traktowaniu przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania, których wszyscy akcjonariusze mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w Niderlandach, oraz przedsiębiorstw, takich jak OESF, których część akcjonariuszy ma miejsce zamieszkania lub siedzibę w innych państwach członkowskich. W pierwszym przypadku wspomniana ulga zgodnie z art. 6 ust. 1 rozporządzenia odpowiada kwocie, którą osoba fizyczna mająca miejsce zamieszkania w Niderlandach mogłaby zaliczyć, z tytułu tych podatków pobranych u źródła, na poczet podatku dochodowego obciążającego ją w tym państwie członkowskim. W drugim przypadku, zgodnie z art. 6 ust. 2 rozporządzenia, ta kwota zostaje ograniczona proporcjonalnie do udziału w kapitale danego przedsiębiorstwa akcjonariuszy z innych państw członkowskich.
- 71 W ten sposób przyznana ulga podatkowa z tytułu podatków u źródła pobranych od dywidend pochodzących z innych państw członkowskich stanowi część zysku podlegającego wypłacie na rzecz akcjonariuszy danego przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania, który jest dzielony stosownie do udziału każdego z nich w kapitale tego przedsiębiorstwa.
- 72 Jak podkreślił rzecznik generalny w pkt 118 opinii, wynika stąd, że ograniczenie ulgi dotyczącej podatku zagranicznego proporcjonalnie do udziału w kapitale tego przedsiębiorstwa akcjonariuszy mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w innym państwie członkowskim jest niekorzystne dla wszystkich akcjonariuszy bez różnicy, ponieważ w wyniku tego ograniczenia zmniejsza się całkowita kwota zysku przypadającego do podziału.

73 Dlatego też, w kontekście przepisów takich jak rozważane w sprawie przed sądem krajowym, dla przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania bardziej korzystne jest pozyskiwanie akcjonariuszy mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w państwie członkowskim jego własnej siedziby, ponieważ im mniejszy jest udział w jego kapitale akcjonariuszy mających miejsce zamieszkanie lub siedzibę w innych państwach członkowskich, tym większy jest zysk przypadający do wypłaty na rzecz akcjonariuszy.

74 Tego rodzaju ograniczenie ulgi podatkowej stwarza więc ograniczenie swobodnego przepływu kapitału zakazane co do zasady w art. 56 WE, w zakresie, w jakim może stanowić przeszkodę w gromadzeniu przez przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania kapitału w państwach członkowskich innych niż państwo jego siedziby, a także może zniechęcać inwestorów z owych innych państw członkowskich do nabywania udziałów kapitałowych w tym przedsiębiorstwie.

75 Rząd niderlandzki przypomina jednak, że w odniesieniu do obliczania wysokości ulgi podatkowej, która ma zostać przyznana przedsiębiorstwu zbiorowego inwestowania, art. 28 ust. 1 lit. b) ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych odwołuje się do sytuacji, w której akcjonariusz dokonuje inwestycji bezpośredniej za granicą.

76 Zdaniem rządu niderlandzkiego, jeśli chodzi o możliwość zaliczenia podatków pobranych od dywidend otrzymywanych za granicą, sytuacja rezydenta Niderlandów będącego podatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych lub podatku dochodowego od osób prawnych różni się od sytuacji nierezydenta niepodlegającego opodatkowaniu tymi podatkami, gdyż tylko podatnicy objęci podatkiem dochodowym w Niderlandach mogą dokonać zaliczenia wspomnianych podatków zagranicznych.

- 77 Zatem zgodne z art. 56 WE w związku z art. 58 ust. 1 lit. a) WE — w zakresie, w jakim to ostatnie postanowienie upoważnia państwa członkowskie do stosowania rozróżnienia pomiędzy podatnikami, którzy nie znajdują się w takiej samej sytuacji pod względem miejsca zamieszkania — byłoby wprowadzenie rozróżnienia w zakresie wysokości ulgi podatkowej przyznanej przedsiębiorstwu zbiorowego inwestowania, w zależności od tego, czy jego akcjonariusze są w zakresie otrzymanych dywidend podatnikami podatku dochodowego od osób fizycznych lub osób prawnych w Niderlandach, czy też nie.
- 78 W tym zakresie należy podnieść, że jak wskazuje sam rząd niderlandzki, Królestwo Niderlandów opodatkowuje dywidendy wypłacane przez przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania zarówno akcjonariuszom mającym miejsce zamieszkania lub siedzibę w Niderlandach, jak i akcjonariuszom mającym miejsce zamieszkania lub siedzibę w innych państwach członkowskich. Zatem nie można uznać, że tego rodzaju przedsiębiorstwo, którego kapitał jest częściowo objęty przez akcjonariuszy mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w innych państwach członkowskich, znajduje się w innej sytuacji niż przedsiębiorstwo, którego wszyscy akcjonariusze mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w Niderlandach.
- 79 W konsekwencji, jak podniósł rzecznik generalny w pkt 121 swojej opinii, od chwili, gdy Królestwo Niderlandów zdecydowało się przyznać przedsiębiorstwom zbiorowego inwestowania z siedzibą na jego terytorium ulgę podatkową z tytułu podatków pobranych za granicą i wykonywać przysługujące mu kompetencje podatkowe w odniesieniu do wszystkich dywidend wypłacanych przez te przedsiębiorstwa swym akcjonariuszom, czy to mającym miejsce zamieszkania lub siedzibę w tym państwie członkowskim, czy też w innych państwach członkowskich, musi rozszerzyć zakres uprawnienia do tej ulgi na przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania posiadające akcjonariuszy, którzy nie mają miejsca zamieszkania ani siedziby w tym państwie członkowskim (zob. podobnie wyrok z dnia 14 grudnia 2006 r. w sprawie C-170/05 Denkavit Internationaal i Denkavit France, Zb.Orz. s. I-11949, pkt 37 i przywołane tam orzecznictwo).
- 80 Rząd niderlandzki podnosi ponadto, że w zakresie, w jakim ulga podatkowa przyznana omawianym przedsiębiorstwom jest rozdzielana pomiędzy ich akcjonariuszy

i uwzględniana w przychodach tych ostatnich dla celów opodatkowania, współczynniki występujące we wzorze na obliczanie tej ulgi mają związek ze stawkami opodatkowania w Niderlandach dywidend wpłacanych przez te przedsiębiorstwa ich akcjonariuszom.

81 Zdaniem rządu niderlandzkiego stawki, według których Królestwo Niderlandów opodatkowuje wypłacany zysk spółek po stronie ich akcjonariuszy, którzy mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w tym państwie członkowskim i są tam podatnikami podatku dochodowego od osób fizycznych lub od osób prawnych, są wyższe od stawek przewidzianych w przypadku opodatkowania akcjonariuszy mających miejsce zamieszkania lub siedzibę za granicą. Ci ostatni płacą bowiem tylko podatek od dywidend o obniżonej stawce, wynoszącej ogólnie, na mocy konwencji podatkowych, 15%. Okoliczność ta tłumaczy obniżenie wysokości ulgi podatkowej przyznawanej przedsiębiorstwom zbiorowego inwestowania proporcjonalne do części ich kapitału objętej przez akcjonariuszy mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w innych państwach członkowskich.

82 W tym zakresie, mimo że przepisy rozważane w sprawie przed sądem krajowym mają na celu wprowadzenie rozróżnienia pomiędzy akcjonariuszami przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zależności od tego, czy są oni rezydentami, czy nie, aby ulga podatkowa przyznana akcjonariuszom ze względu na wypłatę zysków przez te przedsiębiorstwa pozostawała w związku ze stawką podatku, która stosowana jest odpowiednio do tych akcjonariuszy w Niderlandach, to należy podnieść, że obniżenie tej ulgi proporcjonalnie do części kapitału owych przedsiębiorstw objętego przez akcjonariuszy mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w innych państwach członkowskich nie pozwala na osiągnięcie tego celu. Jak to bowiem zostało podniesione w pkt 72 niniejszego wyroku, obniżenie to jest niekorzystne bez różnicy dla wszystkich akcjonariuszy przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania, ponieważ w jego wyniku zmniejsza się całkowita kwota zysku przypadającego do podziału.

83 Natomiast obniżenie ulgi podatkowej proporcjonalnie do części kapitału przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania objętej przez akcjonariuszy mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w innych państwach członkowskich pozwala na

zapobieganie obniżeniu wpływów podatkowych związanych z dywidendami wypłacanymi przez przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania, co dla Królestwa Niderlandów oznaczałoby przyznanie tej ulgi bez uwzględnienia obecności pośród akcjonariuszy tych przedsiębiorstw osób niebędących rezydentami, które opodatkowane są w zakresie dywidend wypłacanych przez owe przedsiębiorstwa według stawki niższej od stosowanej w przypadku akcjonariuszy będących rezydentami.

84 Jednakże z utrwalonego orzecznictwa wynika, że obniżenie wpływów podatkowych nie może być postrzegane jako nadrzędny wzgląd interesu ogólnego, na który można się powołać w celu uzasadnienia przepisu co do zasady niezgodnego z jedną z podstawowych swobód (zob. w szczególności ww. wyrok w sprawie Manninen, pkt 49 i przywołane tam orzecznictwo).

85 Wynika z tego, że art. 56 WE i 58 WE stoją na przeszkodzie stosowaniu przepisów państwa członkowskiego, takich jak rozważane w sprawie przed sądem krajowym, zgodnie z którymi ulga podatkowa przyznawana na rzecz przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania z siedzibą na terytorium tego państwa członkowskiego, mająca na celu uwzględnienie podatków pobranych u źródła przez inne państwo członkowskie od dywidend wypłaconych tym przedsiębiorstwom, jest ograniczona, jeżeli i w takim zakresie, w jakim ich akcjonariat składa się z osób fizycznych lub prawnych mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w innych państwach członkowskich, skoro to ograniczenie jest niekorzystne dla wszystkich akcjonariuszy tych przedsiębiorstw bez różnicy.

86 Jeśli chodzi o kwestię, czy odpowiedź udzielona w punkcie poprzedzającym może być zastosowana do sytuacji, w których akcjonariusze zagraniczni przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w państwie trzecim, to zdaniem rządu niderlandzkiego państwo członkowskie może wprowadzić rozróżnienie pomiędzy taką sytuacją a sytuacją, w której akcjonariusze mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w innym państwie członkowskim.

- 87 W tym zakresie, jak to zostało podniesione przez Trybunał w pkt 31 wyroku z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie C-101/05 A (Zb.Orz. s. I-11531), nawet jeżeli liberalizacja przepływów kapitałowych z państwami trzecimi może zmierzać do osiągnięcia innych celów niż urzeczywistnienie rynku wewnętrznego, takich jak w szczególności zapewnienie wiarygodności jednej walucie wspólnotowej na światowych rynkach finansowych i utrzymanie w państwach członkowskich centrów finansowych o światowym zasięgu, to jednak należy stwierdzić, że w chwili, gdy zasada swobodnego przepływu kapitału została rozszerzona na mocy art. 56 ust. 1 WE na przepływ kapitału pomiędzy państwami trzecimi a państwami członkowskimi, te ostatnie opowiedziały się za ustanowieniem tej zasady w tym samym artykule i w ten sam sposób w odniesieniu do przepływów kapitału, które mają miejsce wewnątrz Wspólnoty, oraz tych, które dotyczą stosunków z państwami trzecimi.
- 88 Trybunał orzekł również, że nie można uznać za decydujący argumentu, zgodnie z którym, jeżeli pojęcie ograniczenia przepływu kapitału byłoby interpretowane w taki sam sposób w stosunkach pomiędzy państwami członkowskimi a państwami trzecimi co w stosunkach pomiędzy państwami członkowskimi, Wspólnota otworzyłaby jednostronnie rynek wspólnotowy dla państw trzecich bez zachowania argumentów w negocjacjach koniecznych dla uzyskania takiej liberalizacji ze strony tych państw (zob. ww. wyrok w sprawie A, pkt 38).
- 89 Jednakże Trybunał stwierdził, że przepływ kapitału do lub z państw trzecich odbywa się w innym kontekście prawnym, niż przepływ następujący w obrębie Wspólnoty (zob. ww. wyrok w sprawie A, pkt 36). Bowiem z uwagi na stopień integracji systemów prawnych między państwami członkowskimi Unii Europejskiej, w szczególności z uwagi na istnienie wspólnotowych przepisów prawnych dotyczących współpracy między krajowymi organami podatkowymi, takich jak przepisy dyrektywy Rady 77/799/EWG z dnia 19 grudnia 1977 r. dotyczącej wzajemnej pomocy właściwych władz państw członkowskich w dziedzinie podatków bezpośrednich (Dz.U. L 336, s. 15), opodatkowanie przez państwo członkowskie działalności gospodarczej o charakterze transgranicznym prowadzonej w ramach Wspólnoty nie zawsze jest porównywalne z opodatkowaniem działalności gospodarczej obejmującej relacje między państwami członkowskimi i państwami trzecimi (zob. ww. wyroki w sprawach *Test Claimants in the FII Group Litigation*, pkt 170, i A, pkt 37).

- 90 Nie można też wykluczyć, że państwo członkowskie będzie w stanie wykazać, iż ograniczenie przepływu kapitału do lub z państw trzecich jest uzasadnione określonymi względami w okolicznościach, w których względy te nie mogłyby stanowić skutecznego uzasadnienia ograniczenia przepływu kapitału pomiędzy państwami członkowskimi (ww. wyroki w sprawach *Test Claimants in the FII Group Litigation*, pkt 171, i A, pkt 37).
- 91 W niniejszej sprawie rząd niderlandzki oraz Komisja twierdziły między innymi, że państwa członkowskie powinny mieć możliwość powoływania się na konieczność zagwarantowania skuteczności kontroli podatkowych jako na nadrzędny względ interesu ogólnego uzasadniający ograniczenie przepływu kapitału do lub z państw trzecich.
- 92 W tym zakresie należy podnieść, po pierwsze, że Królestwo Niderlandów obejmuje zakresem podatku od dywidend dywidendy wypłacane przez przedsiębiorstwo zbiorowe inwestowania z siedzibą na jego terytorium na rzecz akcjonariuszy, którzy mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w państwach trzecich. Po drugie, należy stwierdzić, że ulga podatkowa przyznawana takiemu przedsiębiorstwu jest zmniejszana proporcjonalnie do części jego kapitału objętej przez tych akcjonariuszy, przy czym nie jest istotne w tym zakresie ich opodatkowanie w państwach trzecich. Zatem w niniejszym przypadku nie można powoływać się na konieczność zagwarantowania skuteczności kontroli podatkowych.
- 93 Rząd niderlandzki ocenia również, że musi istnieć możliwość powoływania się na konieczność zapobiegania obniżeniu się wpływów podatkowych w celu uzasadnienia ograniczenia w przepływie kapitału do lub z państw trzecich. Bowiern o ile problemy związane między innymi ze zmniejszaniem się podstawy opodatkowania mogą być rozwiązywane w drodze wzmocnionej harmonizacji ustawodawstw podatkowych państw członkowskich na szczeblu wspólnotowym, o tyle nie istnieje porównywalna możliwość zharmonizowania ustawodawstw podatkowych w stosunkach z państwami trzecimi.

- 94 Należy jednak przypomnieć, że obniżenie ulgi podatkowej proporcjonalnie do części kapitału przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania objętej przez akcjonariuszy mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w państwach trzecich prowadzi do obniżenia ogólnej kwoty zysków do podziału pomiędzy akcjonariuszy tego przedsiębiorstwa.
- 95 W konsekwencji zakładając, że tego rodzaju przyczyna może być powoływana w celu uzasadnienia ograniczenia przepływu kapitału do lub z państw trzecich, uzasadnienie takie nie może być w niniejszej sprawie uwzględnione w zakresie, w jakim to ograniczenie wywołuje skutki bez różnicy wobec wszystkich akcjonariuszy danego przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania, niezależnie od tego, czy mają oni miejsce zamieszkania lub siedzibę w państwach członkowskich, czy w państwach trzecich.
- 96 Wynika stąd, że w kontekście prawnym takim jak występujący w sprawie przed sądem krajowym odpowiedź udzielona w odniesieniu do sytuacji, w której akcjonariusze przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w innych państwach członkowskich, znajduje również zastosowanie do sytuacji, w których akcjonariusze przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w państwach trzecich.
- 97 W świetle powyższych uwag na pytanie 1 lit. b) należy odpowiedzieć, że art. 56 WE i 58 WE stoją na przeszkodzie stosowaniu przepisów państwa członkowskiego, takich jak rozważane w sprawie przed sądem krajowym, zgodnie z którymi ulga podatkowa przyznawana na rzecz przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w rozumieniu przepisów podatkowych z siedzibą na terytorium tego państwa członkowskiego, mająca na celu uwzględnienie podatków pobranych u źródła przez inne państwo członkowskie od dywidend wypłaconych tym przedsiębiorstwom, jest ograniczona, jeżeli i w takim zakresie, w jakim ich akcjonariat składa się z osób fizycznych lub prawnych mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w innych państwach członkowskich lub w państwach trzecich, skoro to ograniczenie jest niekorzystne dla wszystkich akcjonariuszy tych przedsiębiorstw bez różnicy.

W przedmiocie pytania 2 lit. a)

- ⁹⁸ Zwracając się z pytaniem 2 lit. a), sąd krajowy zmierza do ustalenia, czy pojęcie „inwestycji bezpośrednich” w rozumieniu art. 57 ust. 1 WE obejmuje taki pakiet akcji spółki, który nie pozwala na wywieranie decydującego wpływu na zarządzanie nią lub sprawowanie nad nią kontroli.
- ⁹⁹ Zgodnie z art. 57 ust. 1 WE, art. 56 WE nie narusza ograniczeń istniejących w dniu 31 grudnia 1993 r. w stosunku do państw trzecich na mocy prawa krajowego lub prawa wspólnotowego w odniesieniu do przepływu kapitału do lub z państw trzecich, gdy dotyczą inwestycji bezpośrednich, w tym inwestycji w nieruchomości, związanych z przedsiębiorczością, świadczeniem usług finansowych lub dopuszczeniem papierów wartościowych na rynki kapitałowe.
- ¹⁰⁰ Ponieważ w traktacie brak jest definicji pojęcia „przepływ kapitału” w rozumieniu art. 56 ust. 1 WE, Trybunał przyznał już wcześniej walor interpretacyjny nomenklaturze załączonej do dyrektywy Rady 88/361/EWG z dnia 24 czerwca 1988 r. w sprawie wykonania art. 67 traktatu [artykuł uchylony przez traktat z Amsterdamu] (Dz.U. L 178, s. 5). Tym samym przepływem kapitału w rozumieniu art. 56 ust. 1 WE są w szczególności inwestycje bezpośrednie, to znaczy według tej nomenklatury oraz wyjaśnień do niej, wszelkiego rodzaju inwestycje dokonywane przez osoby fizyczne lub prawne, które służą ustanowieniu lub utrzymaniu trwałych i bezpośrednich powiązań między osobą, która wniosła kapitał, a przedsiębiorcą, któremu udostępnia ona kapitał w celu wykonywania działalności gospodarczej (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie *Test Claimants in the FII Group Litigation*, pkt 179–181, wyrok z dnia 23 października 2007 r. w sprawie C-112/05 Komisja przeciwko Niemcom, Zb.Orz. s. I-8995, pkt 18, oraz ww. wyrok w sprawie A, pkt 46).

- 101 W odniesieniu do udziału w nowych lub istniejących już przedsiębiorstwach cel polegający na ustanowieniu lub utrzymaniu trwałych powiązań zakłada, jak potwierdzają to również wspomniane wyjaśnienia, że akcje znajdujące się w posiadaniu akcjonariusza pozwalają mu na mocy przepisów krajowych dotyczących spółek akcyjnych lub też w inny sposób na aktywny udział w zarządzaniu tą spółką lub na sprawowanie nad nią kontroli (ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Niemcom, pkt 18 i przywołane tam orzecznictwo).
- 102 Zatem na pytanie 2 lit. a) należy odpowiedzieć, że dane ograniczenie objęte jest zakresem art. 57 ust. 1 WE jako ograniczenie przepływu kapitału dotyczące inwestycji bezpośrednich, o ile dotyczy ono wszelkiego rodzaju inwestycji dokonywanych przez osoby fizyczne lub prawne, które służą ustanowieniu lub utrzymaniu trwałych i bezpośrednich powiązań między osobą, która wniosła kapitał, a przedsiębiorcą, któremu udostępnia ona kapitał w celu wykonywania działalności gospodarczej.

W przedmiocie pytania 2 lit. b) i c)

- 103 Sąd krajowy, zwracając się z pytaniem 2 lit. b), zmierza w istocie do ustalenia, czy art. 56 WE ma ten sam zakres w odniesieniu do przepływu kapitału do lub z państw trzecich, co w ramach Wspólnoty, a zwracając się z pytaniem 2 lit. c) — czy obniżenie przez państwo członkowskie ulgi podatkowej przewidzianej dla przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania z siedzibą na jego terytorium, mającej na celu uwzględnienie podatków pobranych u źródła od dywidend pochodzących z państw trzecich, stosownie do udziału w kapitale tych przedsiębiorstw akcjonariuszy niemających miejsca zamieszkania lub siedziby w tym państwie członkowskim, stanowi ograniczenie swobodnego przepływu kapitału.

104 Pytania te, które należy rozważać łącznie, zmierzają do ustalenia, czy odpowiedź udzielona na pytanie 1 lit. b) będzie inna, jeżeli dywidendy pochodzą nie z innego państwa członkowskiego, lecz z państwa trzeciego.

105 W tym zakresie z pkt 79 i 96 niniejszego wyroku wynika, że od chwili, gdy Królestwo Niderlandów zdecydowało się przyznać przedsiębiorstwom zbiorowego inwestowania z siedzibą na jego terytorium ulgę podatkową z tytułu podatków pobranych za granicą i wykonywać przysługujące mu kompetencje podatkowe w odniesieniu do wszystkich dywidend wypłacanych przez te przedsiębiorstwa swym akcjonariuszom, czy to mającym miejsce zamieszkania lub siedzibę w tym państwie członkowskim, w innych państwach członkowskich, czy też w państwach trzecich, musi rozszerzyć zakres uprawnienia do tej ulgi na przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania posiadające akcjonariuszy, którzy nie mają miejsca zamieszkania ani siedziby w Niderlandach.

106 Jak to bowiem zostało podniesione w pkt 70–96 niniejszego wyroku, zasada, zgodnie z którą tego rodzaju ulga podatkowa jest ograniczana proporcjonalnie do części kapitału przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania objętej przez akcjonariuszy mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w innym państwie członkowskim lub w państwie trzecim, wprowadza różnicę w traktowaniu przedsiębiorstw, w których wszyscy akcjonariusze mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w Niderlandach, oraz przedsiębiorstw, w których część akcjonariuszy ma miejsce zamieszkania lub siedzibę w innym państwie członkowskim lub w państwie trzecim, która nie jest uzasadniona ani przez to, że przedsiębiorstwa te znajdują się w różnych sytuacjach, ani przez cele polityki fiskalnej takie jak powoływane przez rząd niderlandzki.

107 Należy stwierdzić, że tego rodzaju zasada jest sprzeczna z art. 56 WE i 58 WE niezależnie od tego, czy podatki zagraniczne dające prawo do ulgi zostały pobrane w innym państwie członkowskim, czy w państwie trzecim, skoro w obu przypadkach istnieje różnica w traktowaniu przedsiębiorstw, w których wszyscy akcjonariusze mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w Niderlandach, oraz przedsiębiorstw, w których

część akcjonariuszy ma miejsce zamieszkania lub siedzibę w innym państwie członkowskim lub w państwie trzecim, oraz że podawane uzasadnienie nie odnosi się do państwa pochodzenia dywidend otrzymywanych przez te przedsiębiorstwa.

- 108 Na pytania 2 lit. b) i c) należy zatem odpowiedzieć, że art. 56 WE i 58 WE stoją na przeszkodzie stosowaniu przepisów państwa członkowskiego, takich jak rozważane w sprawie przed sądem krajowym, zgodnie z którymi ulga podatkowa przyznawana na rzecz przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania z siedzibą na terytorium tego państwa członkowskiego, mająca na celu uwzględnienie podatków pobranych u źródła przez państwo trzecie od dywidend wypłaconych tym przedsiębiorstwom, jest ograniczona, jeżeli i w takim zakresie, w jakim ich akcjonariat składa się z osób fizycznych lub prawnych mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w innych państwach członkowskich lub w państwach trzecich, skoro to ograniczenie jest niekorzystne dla wszystkich akcjonariuszy tych przedsiębiorstw bez różnicy.

W przedmiocie pytania 3 lit. a)

- 109 Zwracając się z pytaniem 3 lit. a), sąd krajowy zmierza do ustalenia, czy okoliczność, że podatek pobrany w państwie członkowskim od dywidend otrzymanych tam przez przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania z siedzibą w innym państwie członkowskim jest wyższy od podatku pobieranego w tym drugim państwie członkowskim od dywidend wypłacanych zagranicznym akcjonariuszom, ma znaczenie dla udzielenia odpowiedzi na dwa pierwsze pytania.
- 110 Jak wynika z postanowienia odsyłającego, pytanie to zostało zadane ze względu na to, że w roku podatkowym, którego dotyczy sprawa, stawka podatku pobranego u źródła w Portugalii z tytułu dywidend wypłaconych OESF w tym państwie członkowskim wynosiła 17,5%, podczas gdy stawka podatku pobieranego u źródła w Niderlandach od dywidend wypłacanych na rzecz akcjonariuszy OESF wynosiła 15%.

- 111 Jednakże ze względu na okoliczność, że w sprawie przed sądem krajowym dywidendy pochodzące z Portugalii nie były uwzględniane przy obliczaniu ulgi podatkowej przyznanej przedsiębiorstwu zbiorowego inwestowania oraz biorąc pod uwagę odpowiedź udzieloną na pytanie 1 lit. a), nie ma konieczności udzielania odpowiedzi na pytanie 3 lit. a).

W przedmiocie pytania 3 lit. b)

- 112 Zwracając się z pytaniem 3 lit. b), sąd krajowy zmierza do ustalenia, czy dla udzielenia odpowiedzi na dwa pierwsze pytanie należy wziąć pod uwagę okoliczność, że akcjonariusze przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w państwie, z którym państwo siedziby tego przedsiębiorstwa zawarło konwencję, która przewiduje wzajemne zaliczenie podatku pobranego u źródła od dywidend. Jednakże ponieważ miejsce zamieszkania lub siedziby akcjonariuszy przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania jest brane pod uwagę jedynie przy ograniczaniu ulgi proporcjonalnie do udziału w kapitale tych przedsiębiorstw akcjonariuszy niemających miejsca zamieszkania lub siedziby w państwie członkowskim ich siedziby, niniejsze pytanie należy uznać za odnoszące się wyłącznie do pytania 1 lit. b).
- 113 W związku z tym należy stwierdzić, że okoliczność, iż państwo miejsca zamieszkania lub siedziby akcjonariuszy przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania i Królestwo Niderlandów uzgodniły możliwość zaliczania podatku pobranego przez to ostatnie państwo od dywidend wypłacanych przez te przedsiębiorstwa akcjonariuszom, nie zmienia faktu, że Królestwo Niderlandów wykonuje przysługujące mu kompetencje do opodatkowywania tych dywidend. Jak wynika z pkt 79 i 96 niniejszego wyroku, to właśnie wykonywanie przez państwo członkowskie przysługujących mu kompetencji podatkowych wobec dywidend wypłacanych przez przedsiębiorstwa zbiorowego

inwestowania z siedzibą na jego terytorium zarówno akcjonariuszom, którzy mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w tym państwie członkowskim, jak i akcjonariuszom mającym miejsce zamieszkania lub siedzibę w innych państwach członkowskich lub w państwach trzecich, uzasadnia — w sytuacji, gdy przewidziana jest ulga podatkowa taka jak w sprawie przed sądem krajowym — konieczność rozszerzenia tej ulgi na przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania posiadające akcjonariuszy, którzy nie mają miejsca zamieszkania lub siedziby w tym państwie członkowskim.

- 114 Na pytanie 3 lit. b) należy zatem odpowiedzieć, że okoliczność, iż zagraniczni akcjonariusze przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w państwie, z którym państwo siedziby tego przedsiębiorstwa zawarło konwencję, która przewiduje wzajemne zaliczenie podatku pobranego u źródła od dywidend, nie ma wpływu na odpowiedź na pytanie 1 lit. b).

W przedmiocie pytania 3 lit. c)

- 115 Zwracając się z pytaniem 3 lit. c), sąd krajowy pragnie ustalić, czy dla udzielenia odpowiedzi na dwa pierwsze pytania należy uwzględnić okoliczność, że zagraniczni akcjonariusze przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w innym państwie członkowskim Wspólnoty.

- 116 Biorąc pod uwagę odpowiedź udzieloną na pytanie 1 lit. b), nie ma już konieczności odpowiadania na to pytanie.

W przedmiocie kosztów

- ¹¹⁷ Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

- 1) Artykuły 56 WE i 58 WE nie stoją na przeszkodzie stosowaniu przepisów państwa członkowskiego, takich jak rozważane w sprawie przed sądem krajowym, zgodnie z którymi ulga podatkowa przyznawana na rzecz przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w rozumieniu przepisów podatkowych z siedzibą na terytorium tego państwa członkowskiego, mająca na celu uwzględnienie podatku pobranego u źródła przez inne państwo członkowskie od dywidend wypłaconych tym przedsiębiorstwom, jest ograniczona do kwoty, którą osoba fizyczna zamieszkała w tym pierwszym państwie członkowskim mogłaby zaliczyć na poczet podatku dochodowego, z tytułu podobnych podatków pobranych u źródła, na podstawie konwencji o unikaniu podwójnego opodatkowania zawartej z tym innym państwem członkowskim.

- 2) Artykuły 56 WE i 58 WE stoją na przeszkodzie stosowaniu przepisów państwa członkowskiego, takich jak rozważane w sprawie przed sądem krajowym, zgodnie z którymi ulga podatkowa przyznawana na rzecz przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w rozumieniu przepisów podatkowych z siedzibą na terytorium tego państwa członkowskiego, mająca na celu

uwzględnienie podatków pobranych u źródła przez inne państwo członkowskie lub przez państwo trzecie od dywidend wypłaconych tym przedsiębiorstwom, jest ograniczona, jeżeli i w takim zakresie, w jakim ich akcjonariat składa się z osób fizycznych lub prawnych mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w innych państwach członkowskich lub w państwach trzecich, skoro to ograniczenie jest niekorzystne dla wszystkich akcjonariuszy tych przedsiębiorstw bez różnicy.

W tym zakresie nie ma znaczenia okoliczność, że zagraniczni akcjonariusze przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania w rozumieniu przepisów podatkowych mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w państwie, z którym państwo siedziby tego przedsiębiorstwa zawarło konwencję przewidującą wzajemne zaliczenie podatku pobranego u źródła od dywidend.

- 3) Dane ograniczenie objęte jest zakresem art. 57 ust. 1 WE jako ograniczenie przepływu kapitału dotyczące inwestycji bezpośrednich, o ile dotyczy on wszelkiego rodzaju inwestycji dokonywanych przez osoby fizyczne lub prawne, które służą ustanowieniu lub utrzymaniu trwałych i bezpośrednich powiązań między osobą, która wniosła kapitał, a przedsiębiorcą, któremu udostępnia ona kapitał w celu wykonywania działalności gospodarczej.

Podpisy